

Artı mı, eksi mi?

İlk kez İkinci Dünya Savaşı sonrasında 1950'lerde ortaya çıkan açık planlı yaşam alanı konsepti, kadınların çalışma hayatına dahil olmasıyla daha da fazla gündeme gelmiş. Sosyal etkileşimi artıran açık planlı yaşam alanlarının artı ve eksilerini bir de mimarlara sorduk.

HAZIRLAYAN İLKE YILMAZ

AÇIK PLANLI YAŞAMIN AVANTAJLARI

Mimmar Feza Koca,
Elips Tasarım Mimarlık

Günümüzün dinamik yaşam tarzı ve teknolojinin ilerlemesi ile konutlarda yaşam şekli de ihtiyaçlar da değişmeye başladı. Eskiden salonlar bile özel zamanlarda kullanılan mekanlar olarak konutta atıl alan olarak yerini alıyordu. Şimdi ise alanlarımızın 1 metrekaresinin bile atıl olmaması için elimizden geleni yapıyoruz. Yaşam alanı dediğimiz yer, hem dinlendiğimiz, hem çalıştığımız, hem yemek hazırladığımız, hem de yediğimiz alan. Tüm bu fonksiyonları tek bir alanda yapmanız alandan tasarruf edilmesini sağlar ve her bir işlev için ayrı bir oda ayırmanın önüne geçer. Ayrıca tüm aile bireylerini bir mekana toplamayı başaran bu tarz mekanlar kişiler arası iletişimin kuvvetlenmesini sağlar. Sık sık konuk ağırlıyorsanız misafirinizle de daha etkili bir sosyal alan oluşturabilmenizi sağlar. Duvarlarla değil, dolap ve seperatör gibi mobilyalarla ayrılan mekanlar, birçok farklı ihtiyacı karşılayan tek bir mekan olarak kullanılabilir. En önemlisi de duvar ve kapılarla kaybedilen alanlar açık planlı yaşam alanlarında olmadığı için daha geniş mekanlar elde edilmesini sağlar. Gün ışığı miktarı, artacağı için de benzer şekilde daha havadar ve aydınlık yaşam alanları kurgulayabilirsiniz.

AÇIK PLANLI YAŞAMIN DEZAVANTAJLARI

Mimmar Esen Akyar Karoğlu,
Iglo Architects Kurucu Ortağı

Günümüzün hızlı yaşam tarzıyla da çok örtüşen açık plan, son 10 yıldır yaygın olarak kullanılıyor. Ancak bazı dezavantajları da var. Aşağıda bu dezavantajları ve alınabilecek önlemleri birkaç maddeyle özetledim:

Enerji kaybı: Duvarlarla sınırlanmış daha küçük hacimleri ısıtmak daha kolayken, açık planda hacim daha büyük olduğundan ve bu hacmin tümünü ısıtmak mecburiyeti bulunduğundan daha çok enerji gerekiyor. Bu da ısıtma maliyetini artırıyor. Dış duvarların ısı izolasyonunu çok iyi yapmak bu maliyeti azaltabilir.

Dağınıklık: Mutfak ayrı bir hacimde ise bulaşıkları sabaha bırakabilirsiniz, ayrı bir çalışma odanız varsa, masanızın üstünü dağınık bırakabilirsiniz. Ancak çalışma, mutfak ve oturma tek hacimdeyse ortalığı hep derli toplu tutmak huzurunuz için elzem olacaktır. Bunu da akıllı depolama

çözümleriyle daha kolay hale getirebilirsiniz. "Dolapları dayayacak duvarlarım yok ki!" dediğinizi duyar gibiyim. İşte akıllı depolama tasarımıyla bu sorun da çözülecektir.

Koku sorunu: Açık mutfakta kavranan soğanın kokusunun tüm evi kaplama gibi bir riski var. Bunu önlemek için havalandırmayı çok iyi çözmek, havalandırma sistemleri için masraftan kaçınmamak gerekiyor.

Özel alan yokluğu: Açık mekanlı evde tek başına kalabilmek mümkün değil.

Siz sessizce kitap okumak isterken yanınızda başka bir aile bireyi televizyon seyrediyor olabilir. Bunun için mimari bir çözüm öneremiyorum. Konsantrasyon tekniklerine yoğunlaşabilirsiniz.

Taşıyıcı sistem: Mevcutta odaları bölen duvarların taşıyıcı duvar olma ihtimali yüksek. Bu sebeple böyle bir işe kalkışacaksanız, taşıyıcı sistemi takviye edecek önlemler almanız gerekecektir. Açık plan denince aklımıza ilk gelen mutfak, yemek, yaşam ve belki ilaveten çalışma alanlarının bir arada oluşu. Banyo zaten ayrı olmalı; ancak, yatak odası da bazen yarı açık da olsa hacme dahil olabiliyor. Çocuksuz bir çiftseniz bu yatılı misafiriniz olduğu durumlar haricinde sorun yaratmayacaktır. Ancak genel olarak yatak odasını ayrı planlamanızı öneririm.

